

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

ו.

עין משפט גר מצוה

כד א מיי פ"א מהל
מגינה הלכה א סג
עין ר"ט
כב ב מיי"ט פ"ב הלכה
ג:

הגהות הב"ח

(א) נבאר עד הכא מאן
אייתיה אמר ליה אבי עד
הכא אימיה דמחייבא
בשמחה אייתיה
מכאן וליך כלי:
(ב) שם גדול פטור
מזוהייתא קטן נמי
(ג) פטור מדרבנן ד"ש
אמר: (א) שם בית שמאי
ר"י ישמעאל ר"י
אליעזר מלכו: (ד) רש"י
ד"ה עד הכא מאן אייתיה
עד ירושלים מי הביאו
דכרי עלייה מירושלים
וכו' מי הביאו והלא
משהוא יכול וכו'
לאחור ביד אביו ס"ד
ואח"כ מ"ד דמחייבא:
(ה) תוס' ד"ה אימיה
בשמחה:
(ו) (א) וכו' וכו' עולת
תמיד הוא: (ב) ד"ה דנין
וכו' ואף על גב דמי
מקף אמת וכו' משעה
משום דמי:

רבינו הגנאל

לדברי (ב"ח) [ב"ש] וקטן
סוגא ליהתפתח
לדברי שיהם מאי ופשיט
אביי כל היכא גדול גמי כו'
מן התורה קטן גמי כו'
מדרבנן פטור: מתני' ב"ש
אומרים הראיה שתי כסף
כו'. ת"ד הראיה שתי כסף
שהיא כולה לגבוה מה
שאין כן בחגיגה שהחגיגה
החלב והדם לגבוה והבשר
לבעלים ועוד מצונו
בעצרת שהיהויה הקב"ה
לישראל בעולות ושלמים
ורביה בעולות. ובה"א
החגיגה גדולה מן הראיה
שהחגיגה ישנה לפני מתן
תורה שנאמר ויבחו
ובחיים שלמים לה' פרים
וכי תימא הוא התם נמי
חכמי ויעלו עולות והנה
הקריבו נמי קודם מתן
תורה עולת ראיה ההיא
עולה שהקריבו ישראל
קודם מתן תורה עולת
תמיד הוא. ועוד מצונו
בנשיאים שהקריבו פר
ואיל וכבש לעולה
והקריבו לובח שלמים
פרים שנים וגו'. ודחינן
ב"ה עצרת קרבן צבור ואין
עולת ראיה הוא. קרבן
דנין קרבן יחיד מקרבן
צבור. ודחינן ב"ש עולה
שהקריבו ישראל במדבר
עולת ראיה הוא. קרבן
נשיאים אינו נוהג לדורות.
אמר אביי ב"ש ור'
ישמעאל ור' אליעזר כוליהו
סבירא להו עולת שהקריבו

ב"ה כל שאינו יכול
לאחור בידו של אביו
ולעלות מירושלים להר
הבית שנאמר שלש גרלים.
ממקום מושבותיהם מי
הביא הקטנים והפטור
ממקומם שהיתה אפן
חיבת לעלות ולשמוח
הביאמו אמו ויבין ואילך
שאניה חיבת בראיה
משלימו לאביו ומקשה
לכ"ש דאמרין אם יכול
לרכוב על כתיפו של אביו
ולעלות חייב. והא שמואל
דיכול לרכוב הוה וכתבי
וחנה לא עלתה כי אמה
לאישה עד יגמל הנגר
והביאותו נראה את פני
ה' וישב שם עד עולם.
ודחי ב"ש ולטעמיה חנה
גופא אמאי לא עלתה מי
לא מחייבא בשמחה את
חנה מפקותא יתירתא חות
בשמאל (והשתא
[וחשתה] משום חולשת
דאורחא משום הכי חנה
נמי פטורה דאמר (ג) חולין
ומשפטיהו פטורין מן
הראיה. בעי ר"ש בר אבא
קטן גמר שיכול להתפשט

(א) נבאר זה רק בני
סוגא כפוסק ד"ה ואלו
מחלקין בית שמאי דבבב זה:
כפיהן לא נדעמה דסולין
ומשמיהן פטורין מן הכלים.

(א) דמחייבא אימיה בשמחה. פירש רש"י צפרק קמא דקדושין
(דף נד: וסג) גבי אשה בעלה משמחה צבדל צבדלי
צבעונין צאי' צבדלי פשתן והכא משמע דבשלמי שמחה מיירי
והתם (בד"ה אשה) פ"י וכן צפ"ק דר"ה (דף ו: וסג):

דיבול לרכוב על כתיפו של אביו.
שהיה גדול קצת אצל לא
מנאי לאחור בידו ולעלות צבגליו:

בחגיגה שיבול אהתפשט. מקמי
גדולו מנאי מי אמרינן
דכיון דגדול המיחייב מדאורייתא גבי
קטן נמני מיחייב צמינוך דמידי הוא
טעמא צקטן אלא טעום לתוכו ליע
כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול
צהכי לא מיחייב גס קטן לא:

הראיה שתי כסף. ומדרבנן
הוא כמדאורייתא אין
לו שיעור לקרבן רק לאשם מעילות
(שצועת העדות) דכתיב ציה כסף
סקלים (ויקרא ה) ומנן ככריתות (דף
ט: ה) המפריש שמי סלעים לאשם הוא
לדמרינן צנחחס (דף מט.) ללא יהא
ספיקו חמור מודלו מה ודלו חטאת
צת דקא אף כסף לאשם צב דנקא
וצמנחות (דף קז:) ציאל "אשם הוא
ונסכיו צסלע לאו דוקא קחשיב
לדמרינן צפרק צ' דכריתות (דף י:)
ציאל "אשם צסלע וכן הוא לדמרינן
צפ' הוצילו לו ציומא (דף נה:)

ניסקול ארבעה זוזי ועגדי צנהאל לאו
דוקא ללא צעי כולי האי וצפ"ש דמנחות
(דף קז:) וסג ד"ה (כג) פירשתי (ה)
ישנה לפני הדבור. וס"ל עולת
(א) ראיה הואי דקאמר צסמוך:
(ב) **קרבן** יחיד. כגון חגיגה וצפ"ה
דיומא (דף נג.) וסג

דקרי ליה קרבן צצור היינו גבי פסח
שני דקאמר התם חגיגה מי"ט מקריא
קרבן צצור דלמיה צכנופאל פסח
נמי אמיא צכנופאל איכא פסח שני
ללא אמיא צכנופאל:
דנין דבר הנוהג לדורות. ולא
צעי למימר דנין יו"ט מי"ט
לאפוקי נשיאים דחול הוא ללא מזינו
ליה האי חילוקא צצוס פקודס (א) אע"ג
דלקטמן פרק חומר צקדוש (דף ג:)
(א) ילפינן צירוף כף אחת כמקדוש
עשה כל מה צצכף אחת ולא פרכינן
דורות משעה לא ילפינן דהתם כיון
דליכא למלאי מדורות ילפינן ליה
שפיר משעה אי נמי שאני התם
דמני ציה קרא תריסקר זימני כדאמרין
צפ"ק דמנחות (דף ט: ו) וצפרק הקומנן
רצה (סג דף יט:) גבי כלי הלל מקדש
הלל ויליף שמואל דורות משעה
דמני ציה קרא תריסקר זימני:

ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו'.
ואין להקשות ושצקי ציה
ועצדי ככ"ש הלל צ"ש צמקוס ציה
הלל צינו משנה וי"ל דסבירא להו לא
מחלקין צית שמאי וצ"ה צבדר זה:
בית שמאי הא דאמרין. וליכא
לאקשוי מנא ליה דלית להו
עולת ראיה הואי דלמא לעולם
סבירא להו עולת תמיד וטעמא דידהו
עדיף להו דהכי משמע מדצעי
מאי טעמא לא אמר צית הלל
כוותייהו האי לאו מילתא היא
ללא קאמרי ליה אמאי לא קאמרי צית הלל עולת ראיה כצית שמאי:
מ

עד הכא מאן חייבין. עד ירושלים מי הביאו (ה) והלא משאוה יכול
להיות חוץ מאמו יכול לאחור ציד אצוי דכדי עלייה מירושלים להר
הבית אתה אומר שינכוחו ועד ירושלים מי הביאו: **מחייבא בשמחה**.
לעלות לרגל ולשמוח צבג עם בעלה דעל השמחה נלטו נשים דכמיצ
ושמחת אתה וציתך (דברים יז):

מכאן ואילך. דאימיה לא מחייבא
להתרחות צהר הצית: **עד יגמל**.
לסוף כ"ד חודש שכן מיעוק יונק
ומשנה ראשונה הוא יכול לרכוב על
כתיפו של אצוי כדי לעלות מירושלים
הר הצית וכל שכן משילה למשכן:
הכי גרס" קטן חוגר לדברי צית
שמאי וסומא לדברי שניה. דאילו
חוגר לדברי צית הלל לא מיציעא לן
ללא מחנכינן ליה דהא אמרינן לן
מחנכינן אלא לקטן שיכול לאחור
ולעלות צבגליו צירושלים חוה אינו
יכול אצל צית שמאי דמחייב לחנכו
משכיל לרכוב קטן חוגר יכול לרכוב
על כתיפו של אצוי והסומא יכול
לאחור לצ"ה מהו צריך חינוך או לא:

שאינו יכול להספספס. שאין סופו
להתפשט עולמית: **קטן מיציעא**.
הלא אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו
שיהא סרוך אחר מנהגו לכשיגדיל
וכיון שזה פטור לכשיגדיל למה לי
חינוך: **שיכול להספספס**. קודם
שיגדיל: **מזינו צעזרת**. צפ' שור
או כצו הקרבתם על הלחם צצעת
כצית ממיתים ופר צו צקר אחד
ואליה שנים יהיו עולה לה' ותמיז
ושני כצשים צני שנה לזבח שלמים
(ויקרא ג:). **ישנה לפני הדבור**.
קודם מתן תורה הקריבו שלמים
כצני דכתיב וישלח את נערי צני
שראל (שמות כד.) ואע"ג דהאי קרא
כתיב צולא המספספים לאחר עשרת
הצדקות קודם עשרת הצדקות הוה
ואין מוקדם ומאוחר צמורה והכי
תניא צמסכת צצת צפרק ר' עקיבא
(דף פח.) רבי יוסי אומר צצני עלה
וירד צצלישי עלה וירד צצציעי ירד
ושצו לא עלה צצמנישי צנה מוצח
והקריבו עליו קרבן צצשים יתנה תורה
ואין אתה מוצא צצמנא המורה צנין
מוצח אלא צצצו צצמנא וישלח את
נערי צני ישראל וגו'. ולקמן פריך
התם נמי עולה הואי: **נשיאים**.
צצנוכת המוצח הקריבו שלמים יומר
מעולות דכתיב כל הצקר לעולה וגו'
וכל צקר צצח שלמים וגו' (במדבר ז:)
שפי אצילות. מוצח ואדם: **נשיאים**
קרבן יחיד וראיה וחגיגה קרבן יחיד
אצל כצשי עצרת קרבן צצור ומתירומת
הלשכה: **ראיה נמי ישנה לפני**
הדיבור. דעולה נמי הוה התם:
מוצר הנוהג לדורות. ככשי עצרת:
עולם תמיד הואי. מוצח כל יוסי
ולא גמרינן מיניה: **עולת ראיה**
הואי. על שם ימינו את האלהים:
כללות אצילות צצני. הרצה דברים
נאמרו סמומים צצניי שלא נתפרשו
כל צרכן ופירשו לו לאחר שהוקם
המשכן צצהל מועד שיהי לא נתפרשו
שם הלכות עצודה ככל הצריך אלא
עולותיהן ואת שלמין (שמות כ) ולא פ"י

עולה שהקריבו ישראל
במדבר. דכתיב (שמות כד)
ויעלו עולת (יבוחו ה).
כללות נאמר צצניי.
כצתם נאמרו מורה צצניי
ולא נתפרסו לו. כגון צצני
נאמר (שמות כ) ונתת עלי
את עולותיהן ואת שלמין.
ולא פירש מתן דמיא כילד
הקטרת אצמורים השפעת
ומחו כלכל על עולה וצצפרק
ויקרא צצהל מועד פירשה
(סוטה ז: וצצניו צצצוחים
(סוטה).

רבינו הגנאל

ב"ה כל שאינו יכול
לאחור בידו של אביו
ולעלות מירושלים להר
הבית שנאמר שלש גרלים.
ממקום מושבותיהם מי
הביא הקטנים והפטור
ממקומם שהיתה אפן
חיבת לעלות ולשמוח
הביאמו אמו ויבין ואילך
שאניה חיבת בראיה
משלימו לאביו ומקשה
לכ"ש דאמרין אם יכול
לרכוב על כתיפו של אביו
ולעלות חייב. והא שמואל
דיכול לרכוב הוה וכתבי
וחנה לא עלתה כי אמה
לאישה עד יגמל הנגר
והביאותו נראה את פני
ה' וישב שם עד עולם.
ודחי ב"ש ולטעמיה חנה
גופא אמאי לא עלתה מי
לא מחייבא בשמחה את
חנה מפקותא יתירתא חות
בשמאל (והשתא
[וחשתה] משום חולשת
דאורחא משום הכי חנה
נמי פטורה דאמר (ג) חולין
ומשפטיהו פטורין מן
הראיה. בעי ר"ש בר אבא
קטן גמר שיכול להתפשט

מנת דמיהן הפשיעו וציתוהו של עולות והקצת אימורין של שלמים: דמיעיאל ליה אמאי לא קאמרי צית הלל עולת ראיה כצית שמאי: ופרטות